

Regler

Styrdokument

Regler för riksfärdtjänst

Antaget av: Kommunstyrelsen
Datum: 2025-05-28
Gäller från och med: 2025-05-28
Ansvar uppföljning/uppdatering: Samhällsbyggnadschef
Gäller till och med: 2029

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Våra styrdokument

[Normerande]

Vision - Överordnad, anger riktning för övriga dokument

Policy - Vår hållning, övergripande

Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera

Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden

Program - Avgörande vägval och programområden

Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Generellt om riksfärdtjänst	4
3.1	Grunder för riksfärdtjänst	4
4	Färsätt och resor	5
4.1	Färsätt	5
4.2	Resor	5
4.2.1	Beställning och avbeställning av resa	6
5	Ledsagare	6
6	Medresenär	6
7	Bagage och hjälpmedel	7
8	Assistanshund och sällskapsdjur	7
9	Egenavgifter	7

1 Bakgrund

Lag om riksfärdtjänst (1997:735) reglerar rätten till riksfärdtjänst där 1 § lyder ”*En kommun skall på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.*”

En riktlinje behövs för att tydliggöra och komplettera lagen om riksfärdtjänst så det framgår vad som gäller för Ulricehamns kommun.

2 Syfte

Syftet med riktlinjen är att den ska vara ett stöd vid handläggningen av ärenden som rör riksfärdtjänst, för att främja rättssäkerhet och likabedömning. Den kan inte inskränka på något som regleras i lag om riksfärdtjänst. Beslut om riksfärdtjänst fattas alltid efter en individuell prövning av individens specifika behov och riktlinjen utgör inte någon begränsning i detta.

3 Generellt om riksfärdtjänst

I de fall en person bedöms inte klara av att resa med allmänna kommunikationer på egen hand utanför kommunens färdtjänstområde, inte heller med den hjälp i form av ledsagarservice och annan service som en resenär kostnadsfritt kan få på stationerna under resorna, kan det bli aktuellt att bevilja riksfärdtjänst.

Riksfärdtjänstens egenavgifter beslutades av regeringen år 1997 och är oförändrade sedan dess. Egenavgifterna gäller oavsett färdmedel och grundas på kilometeravstånd.

Tillstånd till riksfärdtjänst lämnas efter ansökan och när beslut har tagits om detta. Ett beslut om riksfärdtjänst som helt eller delvis går den sökande emot kan överklagas till Förvaltningsrätten. Beslut om riksfärdtjänst fattas av delegat som kommunstyrelsen har utsett.

Den som ansöker om riksfärdtjänst behöver inte vara färdtjänstberättigad.

3.1 Grunder för riksfärdtjänst

För att ha rätt till riksfärdtjänst måste funktionshindret bedömas vara av bestående karaktär, minst sex månader, och ska på begäran kunna styrkas.

Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet. Tillstånd beviljas inte för resor som har samband med arbete, utbildning eller medicinsk vård och behandling. Tillstånd beviljas inte heller för resor inom en verksamhet eller för resor som av någon annan anledning ska bekostas av det allmänna (d.v.s. staten, regionen eller annan kommunal verksamhet) till exempel gruppresor, sjukresor och resor som ska bekostas av försäkringskassan.

En riksfärdtjänstresa kan, när så är möjligt med hänsyn till ändamålet med resan, förskjutas i tid både före och efter önskad avresetid för att möjliggöra samåkning och minska reskostnaderna.

Vid resor med riksfärdtjänst gäller det aktuella resebolagets regler och service.

4 Färdsätt och resor

4.1 Färdsätt

Riksfärdtjänstresor sker i första hand med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare. Personbil eller specialfordon används om individen på grund av sitt funktionshinder inte kan åka med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare. Kommunen beslutar om färdsätt med beaktande av resenärens funktionshinder och övriga omständigheter.

Billigaste färdsätt ska användas vilket innebär följande:

- I första hand används tåg eller buss där så är möjligt med hänsyn till resenärens funktionshinder
- I andra hand används tåg eller buss i kombination med specialfordon eller personbil
- I sista hand används specialfordon eller personbil som huvudfärdmedel under hela resan.

Annan prioritering kan göras om resan därigenom blir billigare. Samåkning med anpassade fordon tillämpas.

4.2 Resor

Ansökan om riksfärdtjänst ska göras hos kommunens färdtjänsthandläggare senast 3 veckor före resans genomförande. I samband med jul-, nyår-, påsk- och midsommarhelgerna krävs att ansökan sker minst fem veckor före resan eftersom tillgången på transportmedel är begränsade.

För att få ersättning för reskostnader måste ansökan vara beviljad innan resan.

Resan ska göras inom Sverige och får inte till sin helhet ske inom kommunens färdtjänstområde.

Vid resor med allmänna kommunikationer ska rabatter och billigaste prisalternativ användas i så stor utsträckning som möjligt.

Huvudregeln är att för resor på avstånd upp till 20 mil kan avresetiden förskjutats en halv dag (6 timmar) och för längre resor en hel dag (12 timmar). I samband med större helger kan större tidsförskjutningar krävas (maximalt 24 timmar).

4.2.1 Beställning och avbeställning av resa

I de fall riksfärdtjänstresan beviljas med buss, tåg eller annat allmänt färdstätt beställs och betalas resan av resenären efter beslutets anvisningar. Efter inlämning av kvitton, senast fyra veckor efter ankomst till slutdestination sker utbetalning för utlägg, minus egenavgiften, av kommunen.

För riksfärdtjänstresor gäller valt trafikbolags regler, service och avbeställning av resa. Kostnader som eventuellt uppstår vid avbokning står resenären för.

5 Ledsagare

Vid riksfärdtjänst kan ledsagare behöva följa med. Ledsagaren måste stiga på och av på samma plats som den riksfärdtjänstberättigade. Ledsagaren ska kunna ge den riksfärdtjänstberättigade den hjälp han eller hon behöver under resan.

Kommunen betalar resan för ledsagaren under förutsättning att detta anses nödvändigt för resans genomförande. Ersättning för fram- och återresa för ledsagare kan beviljas om omständigheterna kräver det.-Det är alltid billigaste möjliga färdstätt som gäller vid riksfärdtjänst.

6 Medresenär

Person som inte är ledsagare men som önskar följa med på resan kallas medresenär. Vid resa med enbart allmänna kommunikationer betalar medresenär hela sin faktiska reskostnad. Vid resa med personbil eller specialfordon betalar medresenär en avgift som är lika stor som egenavgiften för den som beviljats riksfärdtjänst. Vid kombinerad resa

personbil/specialfordon och allmänna kommunikationer betalar medresenären faktisk kostnad för allmänna kommunikationer och egenavgift för sammanlagda sträckan personbil/specialfordon enligt förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst. Det får dock inte innebära att det krävs extra fordon för resan.

För barn som följer med som medresenärer gäller aktuellt transportbolags riktlinjer för kostnader. För resor i personbil eller specialfordon som utförs av kommunens upphandlade entreprenör eller annan entreprenör som utför riksfärdtjänstresor får barn under 12 år följa med kostnadsfritt.

Det är maximalt en (1) medresenär som har rätt att följa med på resan. I de fall den färdtjänstberättigade är beviljad ledsagare får en (1) medresenär följa med om det finns plats i fordonet.

7 Bagage och hjälpmedel

Bagage får medföras i den mängd som respektive trafikföretag bestämt. För resa med personbil tillåts resenären ha med två väskor (max 20 kg totalt). Därutöver får de hjälpmedel som är nödvändiga för själva resans genomförande i fordonet alltid medföras.

Personligt förskrivna hjälpmedel, som inte kan lånas eller hyras på resmålet, får i rimlig omfattning tas med.

Ledsagare/medresenär ska själv kunna ta hand om sitt bagage.

8 Assistanshund och sällskapsdjur

På resor med allmänna kommunikationer får sällskapsdjur och assistanshundar medföras enligt trafikföretagets anvisningar. På resor med personbil och specialfordon får examinerad assistanshund medföras utan kostnad. För resor med personbil och specialfordon får ett (1) sällskapsdjur medföras. Avgiften för sällskapsdjuret är densamma som för resenär. Den riksfärdtjänstberättigade ansvarar för att djuret transporteras på ett trafiksäkert sätt, i bur, med sele eller liknande.

9 Egenavgifter

Enligt förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst ska resenären betala en viss avgift, den så kallade egenavgiften.